

Nr 1

*Memorial med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till
bankoutskottet avgivna berättelse.*

Bankoutskottet, som vid sitt första sammanträde denna dag emottagit den av fullmäktige i riksbanken, jämlikt föreskrift i 37 § lagen för Sveriges riksbank, till utskottet avgivna berättelsen om bankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1955, får härmed enligt gällande instruktion till riksdagen överlämna samma berättelse.

Stockholm den 18 januari 1956

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Mogård, De Geer, Boo, Werner, Kronstrand, Eliasson, Ståhle och Danmans;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Schmidt, Nilsson i Landskrona, Nordqvist i Karlskoga, Gustafson i Göteborg, Gavelin, Persson i Norrby och Johansson i Kalmar.

Till Riksdagens Bankoutskott

Jämlikt föreskrift i 37 § lagen för Sveriges Riksbank få fullmäktige i riksbanken härmed till bankoutskottet avgiva berättelse angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1955.

Kreditpolitiken.

Den höga ekonomiska aktiviteten såväl i Sverige som i utlandet under 1954 innebar betydande risker för en inflationistisk tillspetsning av högkonjunkturen. Utvecklingen av affärsbankernas utlåning syntes tyda på att den under de två närmast föregående åren tillämpade kreditrestriktiviteten under 1954 icke fullföljdes i samma utsträckning som tidigare. För att bromsa utlåningsexpansionen och såsom ett led i en allmänt konjunkturdämpande politik vidtogas redan under senare delen av 1954 olika åtgärder. Här må nämnas emissionen i november av ett 4 % statligt obligationslån i syfte att åstadkomma en kraftig åtstramning av såväl penning- som kapitalmarknaden samt liberaliseringen av importen från dollarområdet, vilken bland annat genomfördes för att hejda prisstegringsimpulser på den svenska marknaden och om möjligt genom en effektiv utländsk konkurrens framkalla prissänkningar. De på hösten 1954 vidtagna åtgärderna förstärktes ytterligare i början av 1955 bland annat genom återinförandet av investeringsavgift och bilaccis. Den i början av januari framlagda budgeten för 1955/56 förutskickade därjämte en väsentlig nedskärning av det statliga upplåningsbehovet.

Vid överläggningar mellan riksbanken och representanter för affärsbankerna omkring årsskiftet 1954/55 konstaterades allmän enighet om att en kraftig restriktivitet i bankernas kreditgivning var nödvändig i det då rådande ekonomiska läget. Efter överläggningarnas slutförande hemställde fullmäktige hos affärsbankerna om en förlängning tillsvidare av de för 1954 gällande rekommendationerna rörande bankernas likviditet m. m. Denna hemställan innebar — då flera banker vid årsskiftet 1954/55 på grund av bland annat den betydande kreditexpansionen icke längre uppfyllde de tidigare stipulerade likviditetskraven — att en begränsning av bankernas utlåning måste äga rum.

I ett offentligt uttalande av Svenska bankföreningen i samband med överläggningarnas slutförande framhölls, att det ansträngda ekonomiska läget med de risker för en inflationistisk utveckling detta innebar gjorde

det nödvändigt att till skydd för penningvärdet åstadkomma största möjliga återhållsamhet i fråga om investeringar och andra utgifter av alla slag i samhällsekonomin. Bankföreningen ansåg det därvid ofrånkomligen nödvändigt, att bankerna sökte ytterligare stärka sin likviditet. Detta medförde, att bankerna måste visa skärpt återhållsamhet i sin kreditgivning, för att icke genom denna underlag skulle skapas för ökade utgifter för olika ändamål och därmed stegrade anspråk på samhällsekonomiens resurser.

Bankföreningen framhöll vidare, att beträffande nya eller ökade krediter den största återhållsamhet komme att iakttagas från bankernas sida även i sådana fall, där ändamålet med en sökt kredit i och för sig för den kredit-sökande framstod som angeläget och välgrundat.

Samtidigt måste alla möjligheter utnyttjas att minska utestående krediter, där så kunde ske utan väsentliga störningar i näringslivet. Då bankerna konsekvent komme att tillämpa de av statsmakterna angivna riktlinjerna för att medverka till genomförandet av den eftersträfvade begränsningen av kreditvolymen, måste allmänheten räkna med att hänvändelse till olika banker icke komme att medföra ökade möjligheter till kredit.

I ett cirkulär från bankföreningen till medlemsbankerna, varåt även givits publicitet, framhölls, att avsikten var att genomföra en allmän begränsning av kreditvolymen och att inga områden — således icke heller byggnads- och bostadskrediterna — skulle vara undantagna från regeln om en restriktiv kreditgivning.

Riksbanken hemställde även till Svenska sparbanksföreningen samt Svenska jordbrukskreditkassan, att dessa måtte rekommendera sina medlemmar att under 1955 följa de för 1954 gällande rekommendationerna rörande kreditpolitiken m. m. Vid överläggningar med representanter för försäkringsbolagen förklarade sig dessa villiga att även i fortsättningen tillämpa de tidigare gällande rekommendationerna beträffande placeringspolitiken m. m.

Trots den sålunda även från bankhåll deklarerade nödvändigheten av en sträng återhållsamhet i kreditgivningen fortsatte affärsbankernas utlåning att stiga under årets fyra första månader och nådde i april det hittills högsta beloppet — överstigande motsvarande belopp 1954 med 9 % — samtidigt som bankernas likviditet ytterligare försämrades. Detta i förening med den under våren 1955 fortsatt höga investeringsbenägenheten inom den privata sektorn och utfallet av 1955 års avtalsrörelse tydde på att de i dämpande syfte vidtagna åtgärderna icke voro tillfyllest för att eliminera riskerna för en balansrubbing. För att uppnå en allmän uppbromsning av den ekonomiska aktiviteten framstod det därför som nödvändigt att vidtaga ytterligare åtgärder i konjunkturdämpande syfte. Som ett led däri och för att skapa förutsättningar för en ytterligare åtstramning av kreditmarknaden höjde fullmäktige den 18 april 1955 med verkan

från och med nästföljande dag riksbankens diskonto med 1 % till 3 ³/₄ %. Samtidigt beslöto fullmäktige i riksgäldskontoret att emittera ett 24-årigt obligationslån till 4 ¹/₂ % ränta.

Den skärpning av kreditpolitiken, som diskontohöjningen signalerade, betonades ytterligare genom fullmäktiges beslut att — därest affärsbankerna icke senast vid utgången av juli månad 1955 uppnått de i rekommendationen till dem angivna likviditetstalen — hos Kungl. Maj:t hemställa om förordnande enligt 1949 års lag om särskilda kassareservbestäm-
melser.

Vid diskussioner mellan riksbanken och kreditinstituten i anledning av det ändrade ränteläge, som uppstått efter riksbankens diskontohöjning, konstaterades med utgångspunkt från det utbudna 4 ¹/₂ % statsobligationslånet enighet om att in-teckningslåneräntan för bottenlån i jordbruksfastigheter och fastigheter för bostads- och affärsändamål samt den kommunala reverslåneräntan i rådande läge borde utgöra högst 4 ³/₄ % för obundna och 4,6 % för bundna lån. Detta innebar en höjning av den obundna räntan med 1 ¹/₄ % och av den bundna med 1 %. Beträffande övriga räntesatser förklarades från riksbankens sida, att det finge ankomma på vederbörande kreditinstitut att fastställa dessa med utgångspunkt från det nya läget. Förutom av höjningen av de nämnda låneräntorna följdes diskontohöjningen av en allmän uppjustering av penninginstitutens in- och utlåningsräntor utöver de höjningar, som bankerna vidtagit under hösten 1954.

Fram till och med maj månad fortsatte affärsbankernas genomsnittliga likviditet att sjunka. Huvudsakligen sammanhögde detta med säsongmässiga företeelser såsom inkomstöverskott i de statliga betalningarna och valutautflöde. Av betydelse var även, att en del av den tidigare kortfristiga statsskulden fonderades genom upptagande av lån på kapitalmarknaden.

Från och med juni och än mera markant från och med halvårsskiftet inträdde en förbättring i bankernas likviditet. Vid juli månads utgång kunde bankerna med vissa undantag uppfylla de stipulerade likviditetskvo-
terna. Detta resultat i förening med den betydande nedskärning av utlåningen som bankerna genomfört sedan utgången av april och åtagandet i fråga om finansieringen av bostadsbyggandet — se nedan — föranledde fullmäktige att tillsvidare avvakta med framställningen om förordnande enligt 1949 års kassareservlag.

Redan före den i april genomförda skärpta kreditpolitiken hade möjlig-
heterna att hos affärsbankerna erhålla byggnadskreditiv försämrats i sådan utsträckning, att den under första halvåret förutsatta igångsättningen av bostadsbyggen kunde befaras möta svårigheter. Orsakerna härtill lågo framförallt däri, att möjligheterna att omplacera byggnadskreditiv i färdigställda fastigheter i lån på kapitalmarknaden försämrats, ett förhållande som medfört en ansvällning av bankernas utestående byggnadskreditiv och

en benägenhet hos bankerna att avvakta med ytterligare kreditivgivning. En viss avlyftning kunde dock så småningom uppnås genom att stadshypotekskassan i maj emitterade ett 4 1/2 % obligationslån. Svårigheterna vid bostadsfinansieringen accentuerades emellertid ytterligare efter skärpningen av den ekonomiska politiken i april, då den ökade kreditrestriktiviteten inte kunde undgå att inverka även på kreditivgivningen. Då den fortsatta utvecklingen emellertid syntes tyda på att restriktiviteten kunde komma att drabba kreditiven för bostadsbyggandet hårdare än andra krediter, såg sig riksbanken föranlåten att upptaga spørsmålet om bostadsbyggandets kreditförsörjning till behandling vid överläggningar med affärsbankerna i början av augusti. Enighet nåddes därvid om att den skärpta kreditpolitiken skulle fullföljas, men att utrymme ändock borde kunna beredas för en byggnadsverksamhet, som innefattade den i bostadsbyggnadsprogrammet för andra halvåret 1955 avsedda igångsättningen av 25 000 lägenheter i flerfamiljshus. Affärsbankerna förklarade sig beredda att bevilja byggnadskreditiv för ett bostadsbyggande av denna omfattning. De likviditetskrav bankerna hade att fylla eftergavos icke i och med detta åtagande. För att underlätta affärsbankernas byggnadskreditivgivning tillätos hypoteksinstitutet på nytt att taga kapitalmarknadens resurser i anspråk. Under tiden från mitten av maj och fram till årsskiftet placerade stadshypotekskassan och bostadskreditkassan sålunda obligationer på marknaden för 340 respektive 70 miljoner kronor. Huvudparten av de medel dessa institut därvid erhöilo kom affärsbankerna till godo genom avlyftningar av byggnadskreditiv i färdigställda fastigheter.

Vanligen inträder en minskning i affärsbankernas totala utlåning i augusti varje år. När bankstatistiken för augusti 1955 förelåg, visade den emellertid en mindre uppgång i utlåningen. Från riksbankens sida syntes denna tendens oroande, då det låg nära till hands att förmoda, att tidigare uppdämda kreditbehov kunde slå igenom i en ny kreditexpansion i ett läge, där några lättnader i kreditpolitiken icke voro motiverade. Riksbanken förordade därför vid överläggningar med affärsbankerna i september, att dessa före utgången av oktober månad skulle nedbringa sin utlåning för andra ändamål än bostadsbyggande till en nivå, som med 1 % understeg motsvarande utlåning per ultimo juli. Genom en kraftig nedpressning av utlåningen under oktober lyckades flertalet banker till utgången av samma månad icke endast uppfylla det av riksbanken ställda önskemålet utan även därutöver minska sin utlåning. Utlåningen exklusive byggnadskreditiv understeg sålunda per ultimo oktober liksom — enligt riksbankens sedermera framförda önskemål — vid nästföljande månads-skifte med drygt 2 % motsvarande utlåning per ultimo juli.

Det ekonomiska läget vid slutet av 1955 medgav enligt fullmäktiges mening icke någon uppmjukning av kreditrestriktionerna. Riksbanken, som allttjämt är inställd på en restriktiv politik, rekommenderade därför affärs-

bankerna i december att tillsvidare till och med utgången av januari 1956 hålla sin utlåning inom den ovan angivna ramen.

Det ekonomiska läget, som vid årsskiftet 1954/55 präglades av risker för balansrubbnings, har enligt fullmäktiges mening under det gångna året successivt förändrats i riktning mot ökad stabilitet. Investeringsstakten inom den privata sektorn har dämpats, och de tendenser till översysselsättning, som förelågo under våren, ha delvis försvunnit, även om efterfrågan på arbetskraft inom vissa områden fortfarande överstiger tillgången. Den privata konsumtionen har varken volym- eller värdemässigt stigit i den utsträckning, som de stora lönehöjningarna skulle ha kunnat möjliggöra. Enskilda personers sparande synes ha ökat under det gångna året. Stabiliteten i prisnivån, som kännetecknat de närmast föregående åren, har dock under 1955 förbytts i en relativt kraftig uppgång i bland annat konsumtionspriserna. Importvolymen har ökat under 1955, men ökningen var störst under första halvåret 1955, medan under senare hälften av året en viss avmattning — bland annat i bilimporten — kunnat förmärkas. Den exportökning som inträtt har däremot varit mera jämnt fördelad över året.

Vilken betydelse för utvecklingen under 1955 den förda penningpolitiken haft är svårt att avgöra, då såsom ovan nämnts vid sidan av kreditrestriktionerna även andra åtgärder vidtagits. Det kunde emellertid redan från början förutses, att den fulla effekten av de penningpolitiska åtgärderna skulle kunna uppnås först med en viss fördröjning. Detta gäller såväl investeringarna som t. ex. det indirekta sparandet hos företag och konsumenter i form av amorteringar på lån m. m. Den fulla effekten i dessa hänseenden av de vidtagna åtgärderna torde sålunda komma att erhållas först under 1956. Under 1955 har emellertid nedpressningen av kreditvolymen otvivelaktigt medfört ett uppskov med nya investeringsutgifter av olika slag. De genomförda åtgärderna böra också ha haft en viss psykologisk betydelse som ett uttryck för de penningvårdande myndigheternas bestämda avsikt att bekämpa alla tendenser till en inflationistisk utveckling.

Riksbankens transaktioner och förändringarna i tillgången på betalningsmedel.

Förändringarna i tillgången på betalningsmedel under år 1955 och deras samband med riksbankens transaktioner framgå av den i det följande intagna transaktionstablan. Denna visar, att betalningsmedlen — sedlar och bankgiro — ökat med drygt 500 miljoner kronor under det senaste året att jämföras med cirka 220 miljoner kronor under året dessförinnan. Dessa förändringar motsvaras i riksbankens balanser framför allt av ökade nettofordringar gentemot statsverket. Räknar man samman förändringarna i riksbankens innehav av statspapper och i behållningarna på statsgiro

*Riksbankens transaktioner och utvecklingen av tillgången på
betalningsmedel.*

Miljoner kronor

	Jan— juni 1954	Juli— dec. 1954	Sum- ma 1954	Jan— juni 1955	Juli— dec. 1955	Sum- ma 1955
Nettoresultat av riksbankens samtliga guld- och valuta- transaktioner	—134	— 7	—141	—178	+171	— 7
Nettoförändringar å statliga myndigheters checkräkning i riksbanken (exkl. clearing- medel)	+ 1	+ 87	+ 88	+116	—173	— 57
Nettoresultat av riksbankens köp och försäljning av sven- ska skattkamarväxlar och obligationer	—381	+862	+481	—407	+1.164	+757
Lån och krediter med avdrag för insättningar å bunden räkning	+162	—313	—151	+844	—531	—187
Andra transaktioner med marknaden	— 33	— 23	— 56	— 43	+ 44	+ 1
Nettoresultat av riksbankens transaktioner	—385	+606	+221	—168	+675	+507
Utelöpande sedlar	—243	+494	+251	—163	+395	+232
Affärsbankernas m. fl. tillgo- dohavanden å checkräkning hos riksbanken	—142	+112	— 30	— 5	+280	+275
Summa förändringar av till- gången på betalningsmedel	—385	+606	+221	—168	+675	+507

+ = ökning av betalningsmedlen.

— = minskning av betalningsmedlen.

samt insättningarna på bunden räkning av s. k. tillfälliga statsinkomster, stego nämligen dessa fordringar med cirka 670 miljoner kronor under 1955 mot cirka 590 miljoner kronor under 1954, oaktat att det statliga netto-upplåningsbehovet under kalenderåret 1955 kan beräknas ha minskat med cirka 200 miljoner kronor. Detta beror bland annat på att kapitalmarknaden under det senaste året icke ansågs kunna tagas i anspråk för statslån i samma relativa omfattning som tidigare men även på en successiv ökning av kassalikviditeten hos affärsbankerna, varigenom riksbanken kommit att få svara för en relativt sett större andel av erforderliga lån mot skattkamarväxlar än tidigare. Till resultatet har också bidragit en ökad ojämnh

i de statliga inkomsternas och utgifternas fördelning över budgetåret. Framför allt genom restitutionerna under årets två sista månader av för mycket inbetald preliminärskatt och kvarskatte- och fyllnadsbetalningarna under vårmånaderna har nämligen en markant växling mellan budgetunderskott under hösthalvåret och budgetöverskott under vårhalvåret uppstått. Svängningarna mellan under- och överskott och därmed behovet av kortfristig statsupplåning under hösthalvåret tendera att tilltaga på grund av att de totala restitutions- och kvarskattebeloppen öka. Restitutionerna kunna sålunda under sistlidna november och december månader beräknas ha uppgått till cirka 670 miljoner kronor mot cirka 600 miljoner kronor under år 1954. Mot dessa belopp står en beräknad uppbörd av kvarskatt under kommande mars- och majterminer om cirka 630 miljoner kronor mot cirka 610 miljoner under motsvarande terminer 1955.

Av det totala betalningsmedelstillskottet under 1955 om cirka 500 miljoner kronor har närmare hälften tagits i anspråk i den allmänna omsättningen. Sedelomloppet har nämligen stigit med cirka 230 miljoner kronor, vilket är ungefär samma belopp som redovisades för 1954. Penningtillgången hos affärsbankerna m. fl. har vuxit med 275 miljoner kronor, att jämföras med någon minskning under 1954. Siffran anger omfattningen av den ökning i kassalikviditeten som affärsbankerna eftersträvat under 1955 och som nämnts i det föregående.

Bankernas in- och utlåning under 1955.

Medan utvecklingen av inlåningen i affärsbankerna under 1953 och 1954 i stort sett var likartad, kontrasterade den 1955 starkt mot närmast föregående år. Den tendens till allt mindre inlåningsöverskott, vilken rådde under andra halvåret 1954, fortsatte visserligen även under de fem första månaderna 1955. Inlåningen minskade under dessa med 404 miljoner kronor, och utlåningen ökade med 376 miljoner kronor, varför inlåningsöverskottet reducerades med 780 miljoner kronor. Detta resulterade i en mycket betydande minskning i affärsbankernas likvida tillgångar. Summan av dessa reducerades från slutet av januari till slutet av maj med 961 miljoner kronor, och denna förändring ledde till en fortgående försämring av den genomsnittliga likviditetskvoten. Samtliga affärsbankers likvida tillgångar uttryckta i procent av skulderna — beräknat enligt rekommendationen — utgjorde vid årsskiftet 1954/55 32,6 %, vid januariultimot 34,6 % och hade vid slutet av maj sjunkit till 28,0 %. Den kraftigt växande kreditvolymen parallellt med den avtagande inlåningen blev under vårmånaderna påfrestande för affärsbankerna, vilket kom till uttryck även däri, att deras upplåning i riksbanken blev avsevärt större än under samma tid 1954 samtidigt som behållningen av skattkamarväxlar successivt nedbringades.

Den största minskningen av portföljen ägde rum under andra kvartalet, men den lägsta siffran för skattkamarväxelinnehavet noterades i juli med 376 miljoner kronor.

Mot den ovan beskrivna utvecklingen under årets fem första månader kontrasterade förloppet under den återstående delen av året. Från slutet av maj till slutet av november ökade inlåningen i affärsbankerna med 209 miljoner kronor, samtidigt som den statistiskt redovisade utlåningen sjönk med 835 miljoner kronor. Den faktiska nedgången i utlåningen var emellertid mindre. Om man nämligen korrigerar för vissa förändringar i den statistiska redovisningen, som uppstått i samband med Svenska Handelsbankens övertagande av Inteckningsbanken, kan den totala utlåningen beräknas ha minskat med cirka 600 miljoner kronor.

Under de elva första månaderna 1955 minskade bankernas inlåning sammanlagt med 196 miljoner kronor, medan den under samma tid föregående år ökade med 1 012 miljoner kronor. Skillnaden var emellertid ännu större

Miljoner kronor

	Ult. nov. 1953	Ult. nov. 1954	Utl. nov. 1955	Förändr. utl.	
				nov. 1953- nov. 1954	nov. 1954- nov. 1955
A. 1) Kassa, checkräkning hos riksbanken och skattkamarväxlar	2 172	1 567	1 404	— 605	— 163
2) Övriga likvida tillgångar (enligt överenskommelsen)	1 767	2 083	2 496	+ 316	+ 413
Summa likvida tillgångar	3 939	3 650	3 900	— 289	+ 250
B. Skulder (enligt överenskommelsen) . .	10 087	11 020	10 687	+ 933	— 333
C. Inlåning på:					
1) checkräkning	2 050	2 032	1 718	— 18	— 314
2) uppsägningsräkning	366	295	399	— 71	+ 104
3) sparkasseräkning	1 913	1 933	1 976	+ 20	+ 43
4) depositions- och kapitalräkning . . .	7 487	8 592	8 438	+ 1 105	— 154
Summa inlåning	11 816	12 852	12 531	+ 1 036	— 321
D. Utlåning:					
1) Inrikes och utrikes växlar	2 573	2 866	2 772	+ 293	— 94
2) Rembourskrediter	48	57	58	+ 9	+ 1
3) Lån	5 542	5 885	5 345	+ 343	— 310 ¹⁾
4) Allmänheten beviljade krediter i räkning	2 711	3 276	3 441	+ 565	+ 165
Summa utlåning	10 874	12 084	11 616	+ 1 210	— 238 ¹⁾

¹⁾ Förändringen korrigerad med 230 miljoner kronor med hänsyn till att viss utlåning bortfallit ur den officiella bankstatistiken i samband med att Svenska Handelsbanken övertagit Inteckningsbanken.

på utlåningssidan. Utlåningen till allmänheten (disponerat belopp) sjönk sålunda under nämnda period 1955 med 228 miljoner kronor (sedan ovan nämnda korrigerig gjorts), att jämföra med en ökning under föregående år med 1 227 miljoner kronor. Bankerna kunde under januari—november 1955 öka sina likvida tillgångar med 326 miljoner kronor jämfört med en minskning med 233 miljoner kronor under samma period 1954, varigenom genomsnittliga likviditetstalet enligt överenskommelsen med riksbanken för samtliga affärsbanker steg med 3,9 enheter till 36,5 %.

Utvecklingen av inlåningen under de elva första månaderna 1949—1955 hos affärsbankerna, de 84 större sparbankerna, postsparbanken och centralkassorna för jordbrukskredit framgår av nedanstående tabell (i miljoner kronor).

	Affärsbankerna		84 sparbanker	
	Ökning eller minskning av:		Ökning eller minskning av:	
	Inlåning	Utlåning	Inlåning	Utlåning
1/1—30/11 1949	+ 604	+ 184	+ 241	+ 346
1/1—30/11 1950	+ 522	+ 1 041	+ 187	+ 358
1/1—30/11 1951	+ 1 631	+ 995	+ 178	+ 232
1/1—30/11 1952	— 456	— 259	+ 339	+ 421
1/1—30/11 1953	+ 1 366	+ 52	+ 326	+ 433
1/1—30/11 1954	+ 878	+ 1 227	+ 295	+ 454
1/1—30/11 1955	— 331	— 228	+ 283	+ 349

	Postsparbanken		Centralkassor för jordbrukskredit	
	Ökning eller minskning av:		Ökning eller minskning av:	
	Inlåning	Utlåning	Inlåning	Utlåning
1/1—30/11 1949	+ 143	+ 100	+ 55	+ 44
1/1—30/11 1950	+ 56	+ 89	+ 42	+ 56
1/1—30/11 1951	+ 140	+ 172	+ 51	+ 34
1/1—30/11 1952	+ 265	+ 380	+ 106	+ 51
1/1—30/11 1953	+ 156	+ 253	+ 68	+ 80
1/1—30/11 1954	+ 99	+ 148	+ 96	+ 82
1/1—30/11 1955	+ 86	+ 341	+ 80	+ 60

I ovanstående tabell redovisas — med undantag för förekommande räntekrediteringar vid halvårsskiftet — förändringarna i inlåningen exklusive gottgjorda räntor. Förändringarna i utlåningen hänföra sig i samtliga fall till de disponerade beloppen. För att möjliggöra jämförelser med tidigare år har affärsbankernas utlåningssiffra för 1955 korrigerats för det bortfall ur bankstatistiken av viss utlåning, som skedde i samband med Svenska Handelsbankens övertagande av Inteckningsbanken.

Obligationsmarknaden.

Den successiva återhämtning av kurserna för långa guldkantade obligationer, som skedde under slutet av år 1954, fortsatte även under januari 1955. Långfristiga 10- à 15-årsbundna 3 1/2 % obligationer nådde därvid ett högsta kursläge av 97 1/2 % motsvarande en effektiv avkastning av cirka 3,65 %, medan konvertibla 3 1/2 % obligationer samtidigt lämnade en något högre förräntning eller cirka 3,7 %. Långa 3 % statsobligationer av 1945—1946 noterades i slutet av januari i 90 1/2 % motsvarande en effektiv avkastning av cirka 3,5 %. Under de närmaste månaderna fram till diskontohöjningen i april intogs en betydligt återhållsammare attityd från obligationsköparnas sida, vilket också kom till uttryck i kursutvecklingen. Förutnämnda 3 1/2 och 3 % obligationer nedjusterades 2 à 3 % innebärande en höjning av den effektiva förräntningen med 0,15—0,20 %. Diskontohöjningen den 19 april och det samtidiga tillkännagivandet av ett 4 1/2 % statslån medförde självfallet en kraftig sänkning av kursnivån.

Det nya 4 1/2 % lånet emitterades den 26 april och fick ett synnerligen gott mottagande, varför riksgäldskontoret redan samma dag avbröt teckningen, då drygt 430 miljoner kronor hade tecknats. Försäkringsbolagen voro som vanligt den största tecknarkategorien och svarade för cirka 25 % av lånet. Enskilda personers bidrag var överraskande stort och uppgick till drygt 40 miljoner kronor.

I samband med den i föregående stycke omnämnda emissionen föll statens 4 % lån av år 1954 5 1/4 % innebärande en höjning av avkastningen från 3,90 till 4,50 %. Långa 3 1/2 och 3 % obligationer föllo i genomsnitt 6—8 %, men för vissa lån var reaktionen ännu kraftigare, i det att exempelvis statens 3 % lån av år 1934 — det s. k. statsräntelånet — nedjusterades med hela 12 %. Den omedelbara effekten blev sålunda en höjning av den effektiva avkastningen för långa obligationer med cirka 0,5 %. En viss uppjustering och stabilisering av kurserna skedde under tiden närmast efter diskontoändringen, men något nämnvärt intresse för äldre lågprocentigt obligationsmaterial förefanns ej. Detta var naturligt nog en följd av att obligationsköparna och då särskilt försäkringsbolagen i allmänhet voro förtidsplacerade för ganska lång tid, bland annat genom teckningar på det ovannämnda statliga 4 1/2 % lånet och ett likaledes 4 1/2 % lån för stadshypotekskassan. Under tiden maj—juli undergick kursläget endast små förändringar, medan från slutet av juli en viss åtstramning kom till synes. Statens konvertibla 3 1/2 % obligationer 1941—1944 uppjusterades under augusti 1 à 1 1/2 % för att under återstoden av året stiga ytterligare cirka 1 %. Kurshöjningar av ungefärligen motsvarande grad skedde beträffande långa 3 % obligationer. Kursutvecklingen för statens 4 % lån 1954 förededde under samma tid en liknande bild. Kursen var lägst i juni—juli (95 % med en effektiv avkastning av cirka 4,55 %)

och uppjusterades därefter successivt för att vid årets slut ligga i 97 % motsvarande en förräntning av cirka 4,35 %.

Effekten i kurshänseende av räntehöjningen blev kraftigare beträffande de korta statslånen än för de långa, vilket medförde att avkastningsmässigt en temporär utjämning kom till stånd. Under tiden närmast efter den 19 april lågo kurserna för korta statslån med återstående löptider av 1—4 år på en nivå, som innebar en effektiv förräntning av mellan 4 och 5 %. Motsvarande lån gävo vid årets början en förräntning av omkring 3 %. En återhämtning skedde i juli, och därefter stego kurserna successivt, så att de nämnda lånen vid årets slut gävo en förräntning av 3—3,25 %, vilket jämfört med läget under årets första månader sålunda innebar en relativt obetydlig höjning.

Riksbankens innehav av svenska värdepapper av olika slag framgår av nedanstående tabell (bokförda värden i miljoner kronor):

	31/12 1954	31/12 1955
Skattkamarväxlar	830	1 700
Statsobligationer	1 896	1 788
Summa statspapper	2 726	3 488
Övriga obligationer	541	535
Totalt innehav	3 267	4 023

Diskontot för skattkamarväxlar med 3—5 månaders löptid, som under 1954 var cirka 1,8—2,0 % per år, förblev oförändrat till räntehöjningen i april. Under maj—juni skedde inga försäljningar av skattkamarväxlar, och först i juli fastställdes nya satser, som inneburo en höjning av skattkamarväxeldiskontot med cirka 0,5 %. Samtidigt beslöt riksgäldskontoret att tillsviare icke sälja längre växlar än på 6 månader; tidigare hade även sålts skattkamarväxlar med löptider överstigande 1 år. Efter smärre justeringar under hösten var det av riksgäldskontoret vid 1955 års slut tillämpade diskontot för 3—5 månaders skattkamarväxlar cirka 2,2—2,4 % per år.

Sedelutgivningen.

I skrivelse den 8 februari 1955 framhöllo de av Kungl. Maj:t i november 1951 tillkallade sakkunniga för utredning om reglering av riksbankens sedelutgivningsrätt på längre sikt, att utredningen ännu ej vore i tillfälle att framlägga förslag till definitiv lagstiftning om sedelutgivningsrätten m. m. Kommitterade hemställde därför att maximigränsen för sedelomloppet för tiden från och med den 1 juli 1955 till och med den 30 juni 1956 måtte höjas från 5 500 miljoner kronor till 5 800 miljoner kronor.

Utredningsmännen uttalade i nämnda skrivelse, att sedelomloppet under år 1954 uppgått till högst 5 189 miljoner kronor. Sedelomloppet kom alltså att i det närmaste uppgå till det belopp om 5,2 miljarder kronor, som utredningsmännen i den skrivelse, som legat till grund för 1954 års lag i ämnet, angivit som maximum, om man bortsåge från den reserv om 300 miljoner kronor som utredningsmännen föreslagit för att möta eventuella ökningar i sedelbehovet, vilka sammanhänge med ändrade betalnings- och kassahållningsvanor m. m. Kommitterade framhöllo vidare att man under år 1955 hade att räkna med en fortsatt ökning av produktionen inom landet. Med hänsyn härtill torde man — även vid en oförändrad prisnivå — ha att förutse en ökning av beloppet utelöpande sedlar. Denna ökning torde kunna uppskattas till 200 à 300 miljoner kronor.

Utredningsmännen ansågo emellertid i likhet med tidigare år, att en reserv borde finnas för att möta oförutsedda behov av samma art som ovan angivits och som ej kunde hänföras till en försämring av penningvärdet. Reservens storlek borde bibehållas oförändrad. Enligt utredningsmännens mening borde ett belopp om 300 miljoner kronor ge riksbanken möjlighet att tillgodose de behov, som avsågos med denna reserv.

Fullmäktige anförde i sitt utlåtande över utredningens skrivelse, att fullmäktige i avvaktan på utredningens förslag till definitiv lagstiftning om riksbankens sedelutgivningsrätt icke hade något att erinra mot i skrivelsen framlagt förslag.

I proposition nr 162/1955 framlade Kungl. Maj:t för riksdagen utredningens förslag till höjning av maximibeloppet för riksbankens sedelutgivningsrätt från 5 500 miljoner kronor till 5 800 miljoner kronor. Sedan riksdagen för sin del godkänt vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, utfärdades lag (nr 310) med särskilda bestämmelser rörande riksbankens sedelutgivning med giltighet från och med den 1 juli 1955 till och med den 30 juni 1956.

Betänkande om riksbankens sedelutgivningsrätt och därmed sammanhängande penningpolitiska frågor (SOU 1955:43) har i november 1955 framlagts.

Under det senaste året har jämfört med 1954 den procentuella ökningen av beloppet utelöpande sedlar vid rapportdagarna varierat mellan 3,8 % och 8,1 %. Under årets första kvartal låg ökningen i stort sett mellan 5 och 6 %. Under tiden fram till halvårsskiftet steg procenttalet — sannolikt på grund av de retroaktiva löneutbetalningarna och den därav orsakade tillfälligt ökade omsättningen — och utgjorde omkring halvårsskiftet 7 à 8 %. De skärpta kreditrestriktionerna och uppbromsningen av den ekonomiska aktiviteten medförde därefter en relativ minskning av företagets och allmänhetens transaktionskassor, vilket bland annat kom till uttryck i en successiv nedgång av ökningsprocenten. Denna nådde i början av november årets bottenivå eller 3,8 %. De under 1955 tidigare utbetalda och något större returskattemedlen, vilka icke i förväntad omfattning insattes hos

bankerna utan kvarstannade hos allmänheten i form av ökat sedelinnehav, samt den livliga julhandeln medförde en avsevärt kraftigare höjning av beloppet utelöpande sedlar än under samma period 1954. Att denna ökning endast var av tillfällig natur framgår av att den procentuella ökningen jämfört med föregående år vid de två sista rapportdagarna i december åter understeg 5 %. Per ultimo december var ökningen 4,6 %.

Spännvidden mellan högsta och lägsta belopp utelöpande sedlar uppgick under 1955 till 980 miljoner kronor eller i stort sett densamma som under 1954. Högsta beloppet — 5 439 miljoner kronor — registrerades den 23 december och lägsta — 4 459 miljoner kronor — den 23 mars.

Utrikeshandeln och valutareserven.

I nationalbudgeten för år 1955, som framlades i samband med statsverkspropositionen, förutsågs handelsbalansens underskott under 1955 komma att uppgå till i runt tal 1 000 miljoner kronor, under förutsättning av att det vid utredningstillfället rådande konjunkturläget skulle bli bestående. Exporten beräknades volymmässigt öka med cirka 2 % jämfört med 1954. Däremot väntades priserna bli oförändrade. Härigenom skulle den totala exporten 1955 värdemässigt uppgå till cirka 8 400 miljoner kronor eller ungefär 150 miljoner kronor mer än den beräknade exporten för 1954. På importsidan räknades med en volymmässig ökning på cirka 3 %, medan priserna beräknades genomsnittligt bli oförändrade jämfört med 1954. Förhållandet mellan export- och importpriserna — det s. k. bytesförhållandet med utlandet — skulle härigenom bli oförändrat. Värdemässigt uppskattades importen för 1955 till cirka 9 400 miljoner kronor eller omkring 300 miljoner högre än den beräknade importen för 1954.

Den faktiska utvecklingen under 1955 har bland annat medfört ett ytterligare ökat handelsutbyte med utlandet. I de senaste kalkylerna över utrikeshandeln beräknas exportvolymen ha ökat med cirka 6 % och importvolymen med cirka 10 % jämfört med 1954. Ökningen av exportvolymen beror främst på ökad utförsel av skogsprodukter samt oädla metaller och arbeten därav. På importsidan hänför sig ökningen främst till bränslen, järn och stål samt verkstadsprodukter. Det bör dock anmärkas att bränsleimporten under 1954 var onormalt låg.

Prisutvecklingen för exporten har visat en genomgående stigande tendens under 1955. Den genomsnittliga prisökningen beräknas till cirka 3 % jämfört med 1954. Skogsindustriprodukterna visa en ökning med cirka 5 %. Importpriserna beräknas i genomsnitt komma att ligga cirka 1 % högre än under 1954. Kraftiga prishöjningar noteras på fasta bränslen, kautschuk och metaller, medan priserna på kolonialvaror och textilvaror ha sjunkit.

Bytesförhållandet med utlandet har därigenom förbättrats under året med cirka 2 %.

Genom ovan nämnda pris- och volymmässiga förändringar har importöverskottet blivit något större än det ursprungligen beräknade om 1 miljard kronor. För tiden januari—november uppgick det till 1 242 miljoner kronor (f. å. 892 miljoner kronor). Importen uppgick under samma tid till 9 388 miljoner kronor (f. å. 8 281 miljoner kronor) och exporten till 8 145 miljoner kronor (f. å. 7 389 miljoner kronor). Importöverskottet för hela 1955 torde komma att uppgå till omkring 1 300 miljoner kronor, vilket skulle innebära en ökning med cirka 300 miljoner kronor jämfört med 1954.

Riksbankens guld- och valutareserv minskade under 1955 med 44 miljoner kronor eller från 2 474 miljoner kronor vid årsskiftet 1954/55 till 2 430 miljoner kronor per ultimo december 1955. Affärsbankernas avista netto-position gentemot utlandet har emellertid förbättrats under perioden januari—november 1955 med 93 miljoner kronor eller från en nettofordran om 39 miljoner kronor vid utgången av december 1954 till en nettofordran om 132 miljoner kronor per ultimo november 1955. Under december 1955 har denna nettofordran minskat med preliminärt 11 miljoner kronor till 121 miljoner kronor, varigenom den totala valutareserven under 1955 stigit med 38 miljoner kronor.

Den kvalitativa förbättring av valutareserven, som skett under de senaste åren, har fortsatt även under 1955. Riksbankens guld- och dollarreserv har stigit med 150 miljoner kronor till 2 159 miljoner kronor per ultimo december 1955 och utgjorde därmed 89 % av riksbankens totala guld- och valutareserv. Per ultimo december 1954 var detta procenttal 81

	Ultimo dec. 1954			Ultimo mars 1955			Ultimo juni 1955			Ultimo sept. 1955			Ult. dec. 1955
	Riks- banken	Affärs- bankerna	Summa	Riks- banken	Affärs- bankerna	Summa	Riks- banken	Affärs- bankerna	Summa	Riks- banken	Affärs- bankerna	Summa	Riks- banken
Guld	1 370	—	1 370	1 370	—	1 370	1 365	—	1 365	1 365	—	1 365	1 426
Dollar	639	165	804	575	152	727	570	131	701	719	108	827	733
EPU-valutor ¹⁾	422	— 64	358	322	23	345	325	— 47	278	349	8	357	303
Övriga valutor	43	— 62	— 19	26	— 38	— 12	21	— 44	— 23	19	— 36	— 17	— 32
Summa guld och valutor	2 474	39	2 513	2 293	137	2 430	2 281	41	2 322	2 452	79	2 531	2 430

¹⁾ Under rubriken EPU-valutor inkluderas dels kontoställningen i förhållande till EPU, dels kontoställningen i förhållande till vart och ett av de till EPU-överenskommelsen anslutna länderna samt dessas valutaområden.

Anm. Per ultimo december 1955 hade affärsbankerna enligt preliminära uppgifter en avista nettofordran på utlandet om 121 miljoner kronor.

och ytterligare ett år tidigare 60. De s. k. EPU-valutorna ha däremot minskat med 119 miljoner kronor till 303 miljoner kronor. Även gruppen »Övriga valutor» har minskat — med 75 miljoner kronor — till en nettoskuld om 32 miljoner kronor.

I slutet av april 1955 utlämnades i enlighet med riksdagens beslut till »the Tripartite Commission for the Restitution of Monetary Gold» en kvantitet av 6 000 kilogram fint guld motsvarande cirka 35 miljoner kronor för definitiv reglering av de mot Sverige riktade kraven om utlämnande av s. k. »looted gold».

Riksbankens och affärsbankernas behållning av guld och valutor under 1955 framgår av vidstående tabell (i miljoner kronor).

Det s. k. sjöfartsnettot har för hela 1955 preliminärt uppskattats till cirka 1 030 miljoner kronor mot 875 miljoner kronor under 1954. Den relativt kraftiga ökningen — 155 miljoner kronor — förklaras dels av den ökade utrikeshandeln och dels av den sedan senare delen av 1954 fortgående förbättringen av sjöfartskonjunkturen. Kommerskollegii fraktindex (1948 = 100) har sålunda under 1955 jämfört med 1954 stigit med i genomsnitt cirka 28 % för trampfrakter och med cirka 42 % för tankfrakter. Övriga löpande betalningar — turism, provisioner, försäkringar, arv, gåvor m. m. — beräknas under 1955 i stort sett ha givit samma underskott som under 1954 eller i runt tal 50 miljoner kronor. Såsom tidigare framhållits torde handelsbalansens negativa saldo under 1955 komma att uppgå till cirka 1 300 miljoner kronor. Bytesbalansen skulle härigenom lämna ett underskott om cirka 320 miljoner kronor. Då de kända kapitaltransaktionerna under 1955 kunna beräknas ha balanserat, skulle den teoretiska minskningen av guld- och valutareserven vara av samma storleksordning som bytesbalansens underskott. Såsom ovan nämnts torde emellertid den totala guld- och valutareserven under 1955 ha stigit med cirka 38 miljoner kronor. Skillnaden mellan betalningsbalansens underskott om 320 miljoner kronor och valutainflödet om 38 miljoner kronor — den s. k. förskjutningsposten — torde bland annat ha uppkommit genom att de utländska exportörerna förlängt sina krediter till svenska importörer. Huvudparten — cirka

	1954	1955
Export f. o. b.	+8 196	+ 9 000
Import c. i. f.	—9 192	—10 300
Sjöfartsnetto	+ 875	+ 1 030
Övriga löpande betalningar (netto) ...	— 45	— 50
Bytesbalansens saldo	— 166	— 320
Kapitaltransaktioner (netto)	+ 107	± 0
Teoretisk förändring av valutareserven .	— 59	— 320
Verklig förändring av valutareserven ..	— 111	+ 38
Förskjutningspost	— 52	+ 358

335 miljoner kronor — av denna förskjutningspost uppstod under första kvartalet 1955.

Betalningsbalansen för 1955 får ovanstående preliminära utseende (som jämförelse har den definitiva betalningsbalansen för 1954 medtagits).

Den i fullmäktiges berättelse för år 1954 till bankoutskottet å sid. 18 omnämnda frigörelsen av importen från det s. k. dollarområdet har tillämpats under år 1955. Dollarfrilistan har för övrigt under året något utvidgats.

Verkningarna av frigörelsen av importen från dollarområdet kunna nu börja skönjas. Importen beräknas nämligen under 1955 öka med ungefär 370 miljoner kronor eller med cirka 35 % jämfört med 1954. Medan importen från dollarområdet under 1953 och 1954 uppgick till 11—12 % av Sveriges totala import, har dess andel under 1955 stigit till cirka 14 %. Bland de varor och varugrupper, som visat en kraftig ökning under 1955, kunna nämnas vissa livsmedel, kemiska produkter, hudar, skinn och kautschuk samt maskiner och instrument.

I samband med förlängningen av EPU för tiden fram till och med den 30 juni 1956 infördes vissa nya regler för unionens verksamhet.

Den gamla klausulen för EPU:s upphörande kompletterades således genom nya bestämmelser, varigenom unionen kan bringas att upphöra när som helst genom notifikation av medlemsländer, som tillsammans representera minst 50 % av kvoterna, förutsatt att det Europeiska monetära avtalet samtidigt träder i kraft.

Från och med den 1 augusti 1955 skola vidare över- och underskott gentemot unionen inom kvoterna och de s. k. rallongerna regleras medelst 75 % guldbetalning och 25 % kreditgivning. De tidigare motsvarande procenttalen voro 50 % respektive 50 %. För att de kreditbelopp, som ett land skall ställa till förfogande respektive må erhålla inom kvoten, icke skulle påverkas av den höjda guldprocenten, fördubblades samtidigt ländernas kvoter.

Sveriges kvot inom unionen uppgår fr. o. m. den 1 augusti 1955 till 624 miljoner dollar eller 3 228 miljoner kronor mot tidigare 1 614 miljoner kronor.

Sveriges kumulativa avräkningsöverskott, som vid årsskiftet 1954/55 uppgick till 498 miljoner kronor, sjönk under 1955 till 297 miljoner kronor. Beloppen avse ställningen efter avräkningarna för november, vilka bokfördes i mitten av december respektive år. Vid senaste årsskifte motsvarade det kumulativa avräkningsöverskottet cirka 9 % av Sveriges kvot inom unionen.

Det ovan omtalade Europeiska monetära avtalet — European Monetary Agreement (E.M.A.) — upptager bestämmelser dels om en europeisk fond, dels om ett multilateralt regleringssystem. Detta avtals huvudsakliga innehåll är refererat i Kungl. Maj:ts proposition nr 213 år 1955 (sid. 8—13),

och avtalstexten finnes återgiven i denna propositions bilaga C (sid. 48—117).

Den i fullmäktiges berättelse till 1954 års riksdag omförmälda överenskommelsen mellan centralbankerna i vissa av de till EPU-överenskommelsen anslutna länderna, däribland Sverige, om rätt för affärsbankerna i berörda länder att avsluta arbitrageaffärer med varandra i vilken som helst av de deltagande ländernas valutor utvidgades fr. o. m. den 22 augusti 1955 till att, i vad avser avista arbitrageaffärer, omfatta även de italienska bankerna och italienska lire. Riksbankens därvid fastställda marginalkurser för 100 lire utgöra 0,82165 kronor (köpkurs) respektive 0,83407 kronor (säljkurs). Det italienska deltagandet i arbitragesystemet utsträcktes sedermera, med verkan fr. o. m. den 5 december 1955, att gälla även multilaterala arbitrageaffärer på högst 3 månaders termin.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 190 till 1955 års riksdag angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1955/56 föreslogs, att 275 miljoner kronor tillfälliga av stabiliseringspolitiska åtgärder betingade inkomster skulle steriliseras genom att avsättas till budgetutjämningsfonden samt att motsvarande belopp av statskontoret skulle överföras till ett särskilt konto i riksbanken. Denna överföring borde jämnt fördelas över budgetåret. De medel, som vid utgången av budgetåret komma att inestå på det särskilda kontot, borde med beaktande av statsfinansiella och kreditmarknadsmässiga synpunkter användas till att nedbringa riksgäldskontorets skulder i första hand till riksbanken. Sedan riksstaten fastställts av riksdagen, öppnades ett särskilt konto i riksbanken, på vilket 55 miljoner kronor insattes såväl i slutet av september som slutet av november, varigenom detta kontos behållning vid årsskiftet 1955/56 utgjorde 110 miljoner kronor.

Vid uppgörande av riksbankens bokslut för 1955 har guldbehållningen i likhet med föregående år redovisats på tillgångssidan till ett pris av 2 480 kronor per kilogram. Såsom en särskild tilläggspost »Övervärde å guld» upptages skillnaden mellan guldbehållningens dagsvärde och värdet enligt nämnda pris. De utländska valutorna upptagas i princip till en medelkurs mellan de vid årets slut gällande köp- och säljkurserna. Skillnaden mellan det bokförda värdet och värdet efter inköps- respektive försäljningspriser vid handeln med valutor regleras över kursdifferenskontot.

Liksom föregående år ha upplupna ännu ej betalda räntor å svenska obligationer per den 31 december 1955 krediterats vinst- och förlustkontot. Av diskontot å svenska skattkammarväxlar har den del, som belöper sig på bokföringsåret, bokförts å vinst- och förlusträkningen.

Riksbankens nettovinst under år 1955 redovisas med ett belopp av 28 534 944 kronor 25 öre.

Utgäend

	1954		1955	
	Kronor		Kronor	
Tillgångar				
Guldbehållning	583 650 768	54	607 593 810	42
Övervärde å guld	786 349 385	63	818 607 710	79
	(1 370 000 154)	17)		
Skiljemynt	15 383 107	29		20 755 953
Inhemiska bankers checkar, postremissväxlar, m. m.	9 888 065	42		10 054 103
Skattkamarväxlar	830 000 000	—	1 700 000 000	—
Statens och hypoteksinrätningars obligationer	2 436 864 847	—	2 323 057 509	—
	(3 266 864 847	—)		4 023 057 509
Diskonterade växlar	16 186 670	77	15 430 492	84
Hypotekslån	64 692 981	10	9 701 872	94
Kredit i checkräkning	17 649 762	45	—	—
Avbetalningslån	55 137 371	71	53 171 446	41
På indrivning beroende växlar och lån	7 270	77	6 052	86
	(153 674 056	80)		78 309 865
Utländska statspapper	485 568 064	—	630 738 655	—
Utrikes växlar	126 149 361	80	77 777 518	64
Fordringar hos utländsk bank eller bankir, nettobelopp	492 635 732	50	295 089 161	16
Utländska sedlar	806 151	56	841 631	67
	(1 105 159 309	86)		1 004 446 966
Hos riksgäldskontoret inestående pensionsfondsmedel	6 767 843	18		6 767 843
Övriga tillgångar	54 936 544	93		81 930 301
Sveriges kvot i Internationella valutafonden	517 321 000	—		517 321 000
Sveriges andel i Internationella återuppbyggnadsbankens grundfond, inbetalt belopp	103 464 200	—		103 464 200
Summa	6 603 459 128	65		7 272 309 262

alansräkning

	1954		1955	
	Kronor		Kronor	
Skulder				
Utelöpande sedlar	5 086 871	726 —		5 318 552 591 —
Utelöpande postremissväxlar	3 790 946	36		3 930 905 61
Checkräkning (statliga myndigheter)	288 891 532	23	320 716 653	23
» (bankaktiebolag)	150 034 096	71	417 723 677	59
» (andra insättare)	1 964 163	56	8 819 627	47
	(440 889 792)	50)		747 259 958 29
Depositions- och kapitalräkning	475 906	56	475 906	56
Statens budgetutjämningsfonds medel	—	—	110 000 000	—
Investeringskontomedel	97 523 799	99	68 855 924	56
Skogskontomedel	216 234	90	24 253 554	17
Medel å investeringsfondskonto för skogsbruk och rörelse	—	—	6 504 100	—
	(98 215 941)	45)		210 089 485 29
Kursdifferenskonto	302 488 234	26		340 728 673 93
Övriga skulder	8 541 263	06		14 513 933 32
Grundfond	50 000 000	—	50 000 000	—
Avbetalningslånefond	65 000 000	—	65 000 000	—
Reservfond	20 000 000	—	20 000 000	—
Pensionsfonder	6 767 843	18	6 767 843	18
Balanserade vinstmedel:				
från föregående år	520 430	21	342 676	97
vinst för året	50 822 246	76	28 534 944	25
	(193 110 520)	15)		170 645 464 40
Internationella valutafonden	387 959 413	71		387 954 003 47
Internationella återuppbyggnadsbanken	81 591 291	16		78 634 246 96
Summa	6 603 459 128	65		7 272 309 262 27

	1954		1955	
	Kronor		Kronor	Kronor
Utgifter och förluster				
Inom linjen förda växlar och lån	60 425	09	—	—
Räntor å inlåningsräkningar	18 117	19	2 590 810	37 2 590 810 37
	(78 542)	(28)		
<u>Arvoden till fullmäktige och suppleanter för fullmäktige, m. fl.</u>				
Fullmäktige	67 463	20	68 698	36
Suppleanter	11 238	19	10 844	44
Arvoden till styrelseledamöter vid avdelningskontoren och suppleanter för dem	140 746	66	135 983	26
	219 448	05	215 526	06
<u>Avlöningar till ordinarie tjänstemän</u>				
Lön till ordinarie tjänstemän i allmänhet.	3 113 099	55	4 032 852	60
Nettolön till tjänstemän å indragningsstat	14 528	55	22 475	40
Tilläggsarvode enl. 35 § avlöningsregl.	1 233	80	4 000	—
Ställföreträdararvoden	6 000	—	7 200	—
Kallortstillägg	2 100	—	1 829	20
Vikariatsersättning	38 748	60	39 008	60
Felräkningspengar	1 932	50	967	79
Övertidsersättning, m. m.	12 648	35	17 880	92
Kompensation för sjukkasseavgifter	—	—	37 388	—
	3 190 291	35	4 163 602	51
<u>Avlöningar till icke ordinarie personal</u>				
Lön	1 038 540	70	1 370 432	52
Kallortstillägg	1 554	17	1 907	12
Vikariatsersättning	5 094	80	8 683	84
Arvode till ombudsmannen i Malmö	3 600	—	3 600	—
Ersättning till tillfälliga befattningshavare	968 496	60	1 174 793	05
Övertidsersättning, m. m.	15 878	70	25 482	34
Kompensation för sjukkasseavgifter	—	—	17 161	60
	2 033 164	97	2 602 060	47
<u>Arvoden och särskilda ersättningar, m. m.</u>				
Gratifikationer och belöningar	4 150	—	3 375	—
Gottgörelse jämlikt 18 §, 1 mom. avl. regl.	17 174	72	16 857	33
Rörligt tillägg	2 274 946	70	1 395 030	40
Barntillägg	1 863	—	243	—
	2 298 134	42	1 415 505	73
	(7 741 038)	(79)		8 396 694 77
<u>Pensioner, m. m.</u>				
Tjänstepensioner	1 068 131	92	1 097 590	22
Familjepensioner	387 459	94	385 835	37
Diverse pensioner och understöd	16 235	75	16 152	50
Rörligt tillägg	787 881	65	990 096	86
	(2 259 709)	(26)		2 489 674 95
	(10079290)	(33)	Transport	13 477 180 09

förlusträkning

	1954		1955	
	Kronor		Kronor	Kronor
Inkomster och vinster				
Diskonto å växlar	878 074	77	662 282	66
Räntor å hypotekslån	4 298 119	54	2 359 977	02
Räntor å kredit i checkräkning m. m.	2 625 146	—	1 442 883	42
Räntor å avbetalningslån	2 197 253	66	2 244 521	20
Avgifter för kredit i checkräkning	7 242	13	—	—
Inbetalningar å inom linjen förda eller avskrivna lånefordringar	2 346	43	2 501	77
	(10 008 182)	53)		6 712 166 07
Av utrikesrörelsen uppkommen vinst	30 816	468 —		26 944 109 36
Inkomst av svenska statspapper och obligationer, efter nedskrivningar	23 092 727	66	12 417 184	84
Ränta å hos riksgäldskontoret innestående pen- sionsfondsmedel	223 338	82	236 874	51
Avgifter för i förvar mottagna depositioner	425 711	10	462 121	—
Provisioner m. m.	145 822	66	112 180	48
Ersättning för förvaltning av statens bosättnings- lånefond	325 866	—	324 354	—
Ersättning för förvaltning av statens egnahems- lånefond m. fl. fonder	245 850	50	229 985	—
Inkomster av fonden för hantverks- och små- industrikredit	2 650	02	2 217	52
Köpeskilling för försålda fastigheter	825 000	—	—	—
Inkomster av fastigheter	319 685	29	322 105	55
Courtage å obligationer	90 767	08	77 978	61
Kassaöverskott	3 357	95	4 519	95
Diverse	8 923	63	12 896	36
	(25 709 700)	71)		14 202 417 82
Summa	66 564 351	24	47 858 693	25

Vinst- och

	1954		1955	
	Kronor		Kronor	Kronor
Utgifter och förluster				
Förvaltningsutgifter, m. m.	(10 079 290	33)	Transport	13 477 180 09
Fastighetsunderhåll	338 031	64	281 860	02
Fastighetsutskylder, renhållning av gator och gårdar	130 650	90	117 848	41
Rengöring inom fastigheterna	171 186	01	190 797	97
Värme och belysning	217 744	21	231 158	06
Inventarier och deras underhåll	253 498	93	197 082	28
Materialier, tidningar, böcker, m. m.	344 061	58	332 262	45
Post-, assurances-, telegram- och telefonavgifter	864 977	94	897 133	65
Inventering och inspektion vid avdelningskon-toren	33 259	45	29 224	75
Rese-, traktaments- och flyttningkostnader	86 717	77	70 174	65
Sjukvård och begravningshjälp, m. m.	46 886	91	27 376	76
Sedelförstörringsanläggning i Tumba	7 282	—	—	—
Vissa beredskapsutgifter	108 391	35	116 027	64
Övriga förvaltningsutgifter	266 026	24	228 350	41
	(2 868 714	93)		2 719 297 05
Ersatta kassaförluster	9 125	32	8 982	98
Courtage å obligationer	21 957	43	13 059	68
Diverse	9 919	—	6 579	20
	(41 001	75)		28 621 86
Kostnader för sedeltryckeriet	1 123 355	10	1 100 000	—
Kostnader för pappersbruket	1 629 742	37	1 998 650	—
	(2 753 097	47)		3 098 650 —
Summa utgifter och förluster	15 742 104	48		19 323 749 —
Saldo vinst	50 822 246	76		28 534 944 25
Summa	66 564 351	24		47 858 693 25

förlusträkning

	1954	1955	
	Kronor	Kronor	Kronor
Inkomster och vinster	66 564 351 24		47 858 693 25
Summa	66 564 351 24		47 858 693 25

**Vissa inom linjen förda tillgångar vid 1954 och
1955 års slut**

	1954		1955	
	Kronor		Kronor	
<i>Tillgångar</i>				
Riksbankens mynt- och medaljsamling	72 347	81	76 347	81
Taxeringsvärdet av riksbankens fastigheter vid resp års slut enligt nedanstående specifikation	18 323 600	—	18 323 600	—
Aktier i Internationella Banken i Basel*).	1 800 000	—	1 800 000	—
Vissa utländska obligationer och fordringar	49 000 000	—	47 823 520	—
Summa	69 195 947	81	68 023 467	81
Fastigheten i:				
Stockholm: bankhuset	5 710 000	—	5 710 000	—
sedeltryckeriet	1 200 000	—	1 200 000	—
Göteborg	1 535 000	—	1 535 000	—
Malmö	425 000	—	425 000	—
Falun	250 000	—	250 000	—
Gävle	365 000	—	365 000	—
Halmstad	410 000	—	410 000	—
Härnösand	290 000	—	290 000	—
Jönköping	226 000	—	226 000	—
Karlstad	185 000	—	185 000	—
Kristianstad	300 000	—	300 000	—
Linköping	307 000	—	307 000	—
Luleå	320 000	—	320 000	—
Mariestad	250 000	—	250 000	—
Nyköping	518 500	—	518 500	—
Uppsala	618 000	—	618 000	—
Visby	240 000	—	240 000	—
Värjö	481 000	—	481 000	—
Örebro	325 000	—	325 000	—
Östersund	220 000	—	220 000	—
Tumba	3 823 100	—	3 823 100	—
Sedelförbränningshuset, Tumba	200 000	—	200 000	—
Diverse valv	125 000	—	125 000	—
Summa	18 323 600	—	18 323 600	—

*) Den ej inbetalda delen av riksbankens innehav av aktier i Internationella Banken i Basel nom. Schw. Fracs 10 000 000:— (4 000 st. aktier à Schw. Fracs 2 500:—), utgör 75 % av beloppet eller Schw. Fracs 7 500 000:—.

Avbetalningslånefonden

Fördelningen den 31 december 1955 på riksbankens olika kontor av utestående lån från avbetalningslånefonden framgår av efterföljande tabell:

	Utestående lån	
	Antal	Belopp Kronor
Huvudkontoret	3 514	1) 8 570 374 —
Avdelningskontoret i: Göteborg	1 174	3 788 837 —
Malmö	1 188	2) 4 170 727 —
Falun	420	1 129 006 —
Gävle	891	1 828 151 —
Halmstad	327	867 569 —
Härnösand	960	2 062 939 —
Jönköping	704	1 456 673 —
Kalmar	226	489 184 —
Karlskrona	285	545 683 —
Karlstad	327	902 191 —
Kristianstad	379	1 067 999 —
Linköping	1 054	2 650 186 —
Luleå	1 365	2 816 848 —
Mariestad	247	592 507 —
Nyköping	358	958 650 —
Umeå	794	2 018 849 —
Uppsala	2 725	10 344 138 —
Visby	310	1 014 231 —
Vänersborg	213	497 420 —
Västerås	624	1 477 778 —
Växjö	328	881 620 —
Örebro	533	1 256 266 —
Östersund	658	1 783 620 —
Summa	19 604	53 171 446 —

1) På indrivning beroende medel, kr. 5 853: — inkluderas ej här.

2) , , , , , 200: — , , ,

Statens bosättningslånefond

I nedanstående översikt redovisas fördelningen den 31 december 1955 på riksbankens olika kontor av utestående ej avskrivna lån från bosättningslånefonden.

	Utestående lån	
	Antal	Belopp Kronor
Huvudkontoret	13 284	11 881 922
Avdelningskontoret i: Göteborg	4 147	4 073 051
Malmö	5 406	5 179 306
Falun	1 396	1 387 053
Gävle	2 338	2 240 313
Halmstad	858	834 786
Härnösand	2 231	2 223 055
Jönköping	1 948	1 956 637
Kalmar	1 127	1 252 792
Karlskrona	793	866 140
Karlstad	1 626	1 705 091
Kristianstad	1 161	1 253 637
Linköping	2 114	2 357 098
Luleå	1 840	2 086 408
Mariestad	1 436	1 565 586
Nyköping	1 449	1 471 536
Umeå	1 650	1 966 742
Uppsala	1 393	1 586 194
Visby	235	236 345
Vänersborg	1 611	1 741 825
Västerås	1 919	1 983 067
Växjö	787	880 635
Örebro	1 658	1 756 316
Östersund	781	841 869
Summa	53 188	53 327 405

Egnahems- m. fl. lånefonder

Den 31 december 1955 utestående lån, som övertagits från egnahemsorganen och hushållningssällskapen, fördela sig till antal och belopp på de olika kontoren sålunda:

	Utestående lån	
	Antal	Belopp Kronor
Huvudkontoret	4 450	50 706 826
Avdelningskontoret i: Göteborg	1 767	4 765 275
Malmö	595	3 346 098
Falun	1 779	5 587 029
Gävle	2 924	7 508 279
Halmstad	2 402	9 759 904
Härnösand	5 188	11 934 435
Jönköping	1 049	4 480 556
Kalmar	1 536	5 600 394
Karlskrona	1 660	6 329 007
Karlstad	3 364	10 131 294
Kristianstad	3 521	13 891 789
Linköping	2 136	8 446 284
Luleå	5 883	13 475 917
Mariestad	1 615	6 156 505
Nyköping	1 803	8 873 790
Umeå	4 516	13 344 731
Uppsala	2 138	7 405 149
Visby	1 906	5 454 955
Vänersborg	4 055	13 823 969
Västerås	1 015	3 630 409
Växjö	1 987	6 609 779
Örebro	958	2 224 885
Östersund	3 978	10 227 430
Summa	62 225	233 714 719

Den 31 december 1955 utestående lån, vilka övertagits från egnahemsorganen och hushållningssällskapen, fördela sig till antal och belopp på följande olika lånetyper:

	Utestående lån	
	Antal	Belopp Kronor
<i>Utlåning, som handhaves av såväl avdelningskontoren som huvudkontoret:</i>		
Jordbruksegnahemslån, skogslån, äldre tilläggs lån och förstärkningslån	19 874	103 829 586 —
Bostadsegnahemslån	11 012	46 308 366 —
Uppskovslån	277	65 179 —
Nybyggnadslån	15 127	21 363 920 —
Förbättringslån	5 077	11 606 012 —
1942 års tilläggs lån	2 602	3 838 465 —
Lån till estlandssvenskar	39	240 574 —
Premielån	4 576	4 119 906 —
Gödselvärdslån	173	73 105 —
Täckdikningslån	1 384	981 356 —
Siloanläggningslån	42	11 625 —
Transport	60 183	192 438 092 —
<i>Utlåning, som helt handhaves av huvudkontoret:</i>		
Arrendelån	52	117 014 —
Arbetarsmåbrukslån	1 483	26 667 395 —
Jordbruksegnahemslån m. fl. lån till låneförmedlare . . .	64	979 692 —
Bostadsegnahemslån	370	12 502 934 —
Uppskovslån	12	6 571 —
1942 års tilläggs lån	61	1 003 021 —
Summa	62 225	233 714 719 —

Riksbankens delfond av fonden för låneunderstöd; stödlån till jordbrukare

Den 31 december 1955 utestående stödlån fördela sig till antal och belopp i tusental kronor på de olika kontoren sålunda:

	Enl. SFS 369/1951		Enl. SFS 766/1951		Enl. SFS 764/1952		Enl. SFS 723/1954		Enl. SFS 593/1955		Summa	
	antal	belopp	antal	belopp	antal	belopp	antal	belopp	antal	belopp		
Huvudkontoret	—	—	12	33,2	444	2 126,8	13	46,7	18	89,8	487	2 296,0
Göteborg	14	12,9	5	9,0	33	49,4	58	185,8	25	67,7	135	324,8
Malmö	—	—	159	375,9	36	130,1	445	2 726,7	4	64,0	644	3 296,7
Falun	—	—	—	—	91	158,0	4	20,0	6	15,5	101	193,5
Gävle	—	—	—	—	719	822,7	143	172,0	49	87,8	911	1 082,5
Halmstad	11	7,8	11	11,3	129	265,8	611	2 261,2	282	982,6	1 044	3 528,7
Härnösand	—	—	—	—	528	671,9	364	499,3	120	180,2	1 012	1 351,4
Jönköping	1	1,0	5	5,6	988	2 504,8	142	429,1	99	222,4	1 235	3 162,9
Kalmar	—	—	59	116,6	1 762	4 274,7	—	—	153	351,6	1 974	4 742,9
Karlskrona	—	—	34	46,0	303	473,1	54	100,0	118	222,9	509	842,0
Karlstad	7	11,7	23	39,9	312	1 032,7	63	168,6	70	224,9	475	1 477,8
Kristianstad	2	2,2	174	386,3	297	767,6	903	4 124,4	123	409,4	1 499	5 689,9
Linköping	—	—	87	128,6	1 065	3 762,6	—	—	281	711,7	1 433	4 602,9
Luleå	—	—	25	6,1	1 695	2 434,0	6 421	8 246,8	449	705,7	8 590	11 392,6
Mariestad	1	1,2	44	60,5	802	2 038,3	72	124,0	73	194,9	992	2 418,9
Nyköping	—	—	15	18,1	425	1 707,0	25	94,6	431	1 531,9	896	3 351,6
Umeå	—	—	—	—	2 880	4 504,9	5 673	9 434,2	597	968,2	9 150	14 907,3
Uppsala	4	4,2	7	36,0	264	1 135,5	24	51,4	124	631,7	423	1 858,8
Visby	—	—	54	105,6	578	1 422,5	—	—	51	95,7	683	1 623,8
Vänersborg	32	25,0	25	49,0	426	1 095,9	245	506,3	280	627,2	1 008	2 303,4
Västerås	1	3,5	15	76,8	454	1 621,9	21	48,0	35	176,7	526	1 926,9
Växjö	8	8,1	4	4,1	604	1 395,2	173	343,4	32	37,5	821	1 788,3
Örebro	—	—	20	40,6	752	2 760,7	56	152,7	44	338,8	872	3 292,8
Östersund	—	—	—	—	786	1 334,3	84	119,7	—	—	870	1 454,0
<i>Summa</i>	81	77,6	778	1 549,2	16 373	38 489,9	15 594	29 854,9	3 464	8 938,8	36 290	78 910,4

Riksbankens styrelse och vissa förvaltningsåtgärder

§ 1.

Vid det val, som de av riksdagens kamrar utsedda valmännen förrättade den 30 mars 1955, utsågos till fullmäktige för valperioden 1955—1958 herrar Filip Kristensson i Osby och Axel Rubbestad (båda omvalda) samt från och med den 1 april 1955 för återstoden av valperioden 1954—1957 statssekreteraren Per Åsbrink (nyvald efter herr Lemne).

Till suppleanter utsågos samtidigt för herr Kristensson   herr Kollberg (omvald)
 »   »   Rubbestad   »   Elofsson (omvald)
 »   »   Åsbrink   »   Sundén.

Fullmäktige utsågo därefter den 1 april 1955 för tiden till dess nytt val av fullmäktige år 1956 förrättats

till *vice ordförande* och *deputerad*: herr Hall (omvald);

till *riksbankschef*: herr Åsbrink (nyvald);

till suppleant för riksbankschefen att med fullmäktigs rätt och ansvar vid inträffande förfall träda i hans ställe (*vice riksbankschef*): herr Lennart Hammarskiöld (omvald).

§ 2.

Till ledamöter av riksbankens *industri styrelse* för tiden till dess nytt val av fullmäktige år 1956 försiggått utsågo fullmäktige den 1 april 1955 herr Hall, ordförande, bankdirektören Hjalmar Ekengren samt överdirektören och chefen för överstyrelsen för yrkesutbildning, civilingenjören Ryno Lundquist, den sistnämnde i egenskap av industrisakkunnig ledamot (samtliga omvalda).

Till suppleanter hava samtidigt utsetts, för ordföranden herr Kristensson, för Ekengren bankkommisarien Helge Borggren samt för Lundquist chefen för grafiska forskningslaboratoriet, civilingenjören Gösta Carlsson (samtliga omvalda).

§ 3.

Till ledamöter i *delegerade* för riksdagens verk för år 1956 utsågo fullmäktige vid sammanträde den 8 december 1955 herrar Kristensson och Olof Andersson med herr Rubbestad som suppleant (samtliga omvalda).

§ 4.

Beträffande sammansättningen av styrelserna för de olika avdelningskontoren torde få hänvisas till fullmäktiges protokoll den 15 december 1955.

§ 5.

Den av fullmäktige den 10 juni 1954 tillsatta kommittén med uppdrag att utreda frågan om valutaärendenas handläggning (jfr. BoU:s utl. nr 28/1954) har med skrivelse den 30 juni 1955 till fullmäktige överlämnat en promemoria med utredning och förslag angående valutaregleringens handhavande m. m. och har därmed avslutat sitt arbete. Kommittén föreslår, att valutakontoret skall upphöra såsom självständig institution och att riksbanken skall övertaga ansvaret för valutaregleringen samt inom sig skapa ett organ för handläggning av valutaärenden, motsvarande valutakontorets styrelse.

Fullmäktige hava i skrivelse till Konungen den 13 oktober 1955 tillstyrkt kommitténs förslag och hemställt att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att, med upphävande av den för valutakontoret gällande instruktionen, överflytta valutaärendena på riksbanken.

I sin skrivelse hava fullmäktige vidare hemställt om en översyn av gällande valutalagstiftning.

§ 6.

Efter överenskommelse härom med fullmäktige i riksgäldskontoret hava bankofullmäktige uppdragit åt en teknisk byrå att utreda möjligheterna att anordna gemensam värmecentral för riksbanks- och riksdagshusen. I avvaktan på resultatet av denna undersökning hava fullmäktige icke velat taga ståndpunkt till den blivande löneställningen för maskin-, eldar- och reparatörspersonalen vid riksbanken (jfr. BoU:s utl. nr 27/1955).

§ 7.

Riksbanken har numera tecknat kontrakt med Aktiebolaget Spinneriet angående förhyrning av lokaler för avdelningskontoret i Malmö i en nybyggnad, som är under uppförande inom kvarteret Spinneriet i nämnda stad (jfr. berättelsen till 1955 års bankoutskott, § 5). De nya lokalerna torde kunna tagas i bruk under år 1957.

Frågan om personalorganisationen vid kontoret är för närvarande föremål för övervägande.

§ 8.

Riksbanken har handhaft betalningsarrangemanget med Banco do Brasil samt tillämpningen av de mellan Sverige, å ena, samt Argentina, Belgien, Bulgarien, Danmark, Frankrike, Grekland, Indonesien, Italien, Japan,

Jugoslavien, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Sovjetunionen, Spanien, Storbritannien, Tjeckoslovakien, Turkiet, Förbundsrepubliken Tyskland, Ungern, Uruguay samt Österrike, å andra sidan, träffade betalningsöverenskommelserna.

§ 9.

Europeiska betalningsunionen (EPU) har såsom omnämnts å sid. 18 i denna berättelse förlängts till och med den 30 juni 1956. Samtidigt har ett europeiskt monetärt avtal (EMA) träffats. Detta avtal, som innehåller bestämmelser rörande dels en europeisk kreditfond, dels ett multilateralt kompensationsförfarande, är avsett att träda i EPU:s ställe, då länder representerande minst hälften av EPU-kvoterna göra sina valutor konvertibla. Av de bidrag, som medlemsländerna skola ställa till den europeiska fondens förfogande, falla \$ 15 miljoner på Sverige.

I samband med fastställandet av det svenska bidragets storlek upptogs frågan om en återbetalning av en del av Sveriges per den 30 juni 1950 utestående fordran gentemot Storbritannien (»existing resources»), och i december 1955 träffades överenskommelse om amortering under fyra månader av ungefär halva denna fordran eller £ 8,4 miljoner.

§ 10.

Jämlikt Kungl. förordning den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, kan fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse under vissa förutsättningar erhålla uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för den del av intäkten av skogsbruk, som insatts å särskilt konto i bank (s k o g s k o n t o), därvid med bank bland andra förstås riksbanken. Samtidigt utfärdades lag (nr 143) med vissa bestämmelser om medel, som innestå å i n v e s t e r i n g s k o n t o f ö r s k o g. Enligt sagda lag skulle de medel, som insatts jämlikt lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog och som icke uttagits före utgången av år 1954, anses vara insatta å skogskonto. Av andra skattskyldiga insatta medel skulle däremot kvarstå å sådant investeringskonto.

Vid utgången av år 1955 kvarstod i riksbanken å investeringskonto för skog ett belopp av omkring 69 miljoner kronor. Det å särskilda skogskonton i riksbanken vid samma tidpunkt innestående beloppet utgjorde något över 24 miljoner kronor.

Från och med den 1 maj 1955 tillämpar riksbanken en räntesats av 4 % för medel insatta å skogskonto (dessförinnan 3 %).

§ 11.

För handläggning av ärenden rörande lånegaranti för s. k. i n d u s t r i g a r a n t i l å n, vilka utlämnas enligt Kungl. kungörelsen den 4 juni 1954 (nr 409) äro, förutom huvudkontoret, riksbankens avdelningskontor i

Malmö, Falun, Jönköping, Kristianstad, Linköping, Uppsala, Vänersborg och Västerås lokalorgan. Kontoren i Mariestad och Örebro hava från och med den 1 oktober 1955 upphört att vara lokalorgan.

Beträffande ifrågavarande låneverksamhet under året torde få hänvisas till nedanstående sammanställning.

	Till handelsdepart. av riksbanken över- lämnade ansökningar		Av K. Maj:t avgjorda ärenden			
			bifall		avslag	
	Antal	Belopp 1 000 kr	Antal	Belopp 1 000 kr	Antal	Belopp 1 000 kr
Huvudkontoret	4	171	—	—	4	171
Avdelningskontoret i						
Malmö	8	378	5	220	3	158
Falun	8	559	5	159	2	102
Jönköping	12	574	5	252	5	217
Kristianstad	16	726	8	276	8	450
Linköping	5	225	1	35	4	190
Mariestad	32	2 087	18	946	12	911
Uppsala	4	135	3	105	1	30
Vänersborg	4	260	2	105	1	105
Västerås	4	270	1	50	1	30
Örebro	—	—	—	—	—	—
Summa	97	5 385	48	2 148	41	2 364

§ 12.

Såsom framgår av Kungl. förordningen den 27 maj 1955 (nr 256) angående investeringsfonder för konjunkturutmätning kunna svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar under vissa förutsättningar vid beräkning enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt av nettointäkt av jordbruksfastighet och av rörelse erhålla avdrag för medel som avsättas till investeringsfond. En av förutsättningarna är att vederbörande företag å särskilt konto i riksbanken insätter belopp motsvarande fyrtio procent av de medel, som företaget för visst beskattningsår avsatt till investeringsfond för skogsbruk, respektive för rörelse.

Vid utgången av år 1955 inestod i riksbanken å här avsedda konton ett sammanlagt belopp av cirka 6,5 miljoner kronor.

§ 13.

Jämlikt beslut av fullmäktige den 18 april 1955 utgör riksbankens officiella diskonto för växlar på högst tre månader från och med den 19 i samma månad 3 ³/₄ %.

Riksbanken publicerar numera inga andra räntesatser än diskontot.

§ 14.

Från avbetalningslånefonden, vilken uppgår till 65 miljoner kronor, utgjorde utlåningen — inklusive på indrivning beroende medel — vid utgången av december 1955 sammanlagt 53 177 499 kronor. Däri ingår ett belopp om 24 185 243 kronor, vilket utlämnats såsom garantilån enligt kungörelsen den 11 oktober 1946 (nr 676) angående statlig kreditgaranti åt den som avlagt akademisk eller därmed jämförlig examen, kungörelsen den 30 april 1948 (nr 210) angående statlig kreditgaranti för lån åt den som genomgått polisskola samt kungörelsen den 16 juni 1950 (nr 469) angående studielån med statlig kreditgaranti. Antalet garantilån utgjorde vid samma tidpunkt 3 915 — därav vid huvudkontoret 791 och vid avdelningskontoren 3 124 — vilket innebär en ökning under året med 379. I övrigt har avbetalningslånen antal nedgått under året (med 3 035).

Räntan å lån från fonden har från och med den 23 april 1955 utgjort 5 % (dessförinnan 4 %); för garantilån utgör dock räntan 4 1/2 % jämlikt Kungl. kungörelse den 20 maj 1955 (nr 219).

Rörande fördelningen mellan de olika kontoren av utlåningen från fonden hänvisas till de uppgifter, som intagits å sid. 27.

§ 15.

Spannmålskreditfonden har jämlikt Kungl. kungörelse den 3 juni 1955 (nr 279) avvecklats med utgången av budgetåret 1954/55 och då förefintlig behållning å fonden, 2,5 miljoner kronor, har inlevererats till riksgäldskontoret och statskontoret.

§ 16.

Från statens bosättningslånefond, till vilken riksdagen hittills såsom kapital anvisat sammanlagt 61 100 200 kronor, varav 56 000 000 kronor överlämnats till riksbanken, utgjorde vid utgången av december 1955 utlåningen 53 327 405 kronor, innebärande en ökning sedan föregående årsskifte av i runt tal 620 000 kronor.

Rörande lånens antal och fördelning hänvisas till sammanställningen å sid. 28. Under år 1955 hava antalet utestående lån nedgått med 871. Medelbeloppet för lån, som utgivits under år 1955, utgjorde 1 933 kronor.

Från låneverksamhetens början och till utgången av år 1955 hava utlämnats lån till ett belopp av sammanlagt 239 878 263 kronor. Därav hava efterskänkts eller avskrivits lån till ett belopp av sammanlagt 2 204 502 kronor, motsvarande närmare 1 % av hittills utlämnade medel.

För förvaltningen av bosättningslånen under budgetåret 1954/55 har riksbanken uppburit ersättning med 324 354 kronor.

Räntan å lån från fonden utgör under innevarande budgetår oförändrat 4 %.

En ny broschyr angående bosättningslånen, för vilket ändamål riksdagen anslagit 45 000 kronor, har under år 1955 utgivits i samarbete med Svenska Slöjdföreningen. Exemplar av broschyren utdelas kostnadsfritt till sökande av bosättningslån.

§ 17.

Vid utgången av december 1955 utgjorde beloppet av kvarstående skyddslån vid riksbankens samtliga kontor 9 747 kronor, därav vid huvudkontoret 1 482 kronor och vid avdelningskontoren 8 265 kronor.

§ 18.

Utlåningen från fonden för hantverks- och småindustrikredit, vars kapital utgör 998 250 kronor, uppgick vid utgången av december 1955 till följande belopp, nämligen

Kontor	Antal lån	Sammanlagd lånesumma. Kr.
Falun	23	130 750:—
Jönköping	4	8 500:—
Kalmar	3	17 250:—
Linköping	16	163 850:—
Uppsala	21	139 570:—
Vänersborg	9	69 200:—
Summa	76	529 120:—

Vid utgången av år 1954 utestodo 65 lån å ett sammanlagt belopp av 448 295 kronor. En ökning i utlåningen från fonden har sålunda inträtt under år 1955.

Räntan å lån från fonden utgör oförändrat 4 1/2 %.

§ 19.

De jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1948 av riksbanken från egen hemsorganen och hushållningssällskapen övertagna lånen fördelade sig per den 31 december 1955 å de olika kontoren på sätt närmare framgår av sammanställningen å sid. 29 och 30. Antalet förvaltade lån har under tiden 1 januari—31 december 1955 nedgått från 65 710 till 62 225 och det utestående lånebeloppet har under samma tid minskats från 248 194 024 kronor till 233 714 719 kronor.

För förvaltningen av lånen har riksbanken för budgetåret 1954/55 uppburit ersättning efter 3 kronor 50 öre per lån med 229 985 kronor; för innevarande budgetår har ersättningen ännu icke blivit bestämd.

Av fondmedel, som överlämnats till riksbankens förvaltning i samband med lånen, har till statsverket under år 1955 återlevererats ett belopp av 14 120 000 kronor, fördelat med 9 470 000 kronor å egnahemslånefonden, 2 750 000 kronor å lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden, 60 000 kronor å gödselvårdslånefonden, 440 000 kronor å täckdikningslånefonden, 1 300 000 kronor å arbetarsmåbrukslånefonden samt 100 000 kronor å arrendelånefonden.

§ 20.

Såsom omnämnts i fullmäktiges berättelse till 1955 års riksdag, § 8, omhänderhar riksbanken förvaltningen av de stödlån till jordbrukare, som utgivits jämlikt Kungl. kungörelser nr 369/1951, 766/1951, 764/1952 och 723/1954. Riksbanken har vidare fått sig anförtrott att utbetala och förvalta de stödlån, som av lantbruksnämnderna beviljats jordbrukare, vilka lidit väsentlig förlust på grund av skördeskador under år 1955 (jfr. kungl. kung. den 25/11 1955, nr 593).

I medio av december 1955, då tiden för inlämnande av ansökningar till erhållande av lån för 1955 års skördeskador utgick, hade enligt uppgift från lantbruksstyrelsen inkommit ansökningar på ett belopp av omkring 84 miljoner kronor, fördelat på drygt 19 000 ansökningar.

Vid utgången av december månad 1955 hade lån av denna typ utlämnats till ett antal av 3 464 och till ett belopp av omkring 9 miljoner kronor.

Beträffande totala antalet vid utgången av år 1955 förvaltade stödlån och deras sammanlagda belopp samt fördelning på riksbankskontor hänvisas till sammanställning å sid. 31.

§ 21.

Vid *huvudkontoret* hava vissa ändrings- och reparationsarbeten företagits. Sålunda har en tjänstebostad, som tidigare disponerats av biträdande övervakmästaren, byggts om för att erhålla större lokaler för sedelräkningsarbetet. Kostnaderna härför beräknas uppgå till omkring 43 000 kronor. Dessutom har en del av golvet i källaren belagts med konststen för en kostnad av cirka 6 000 kronor. Vid *avdelningskontoren* hava kostnaderna under året för fastighetsunderhåll uppgått till belopp, som framgå av nedanstående sammanställning. De kontor, där kostnaderna understigit 5 000 kronor, hava ej medtagits.

Kontor	Kronor (avrundade tal)	Kostnaden avser huvudsakligen
Göteborg	8 200:—	Diverse yttre och inre målningsarbeten.
Härnösand	22 000:—	Reparations- och moderniseringsarbeten i banklokalerna (se berättelsen till 1955 års bankoutskott).

Kontor	Kronor (avrundade tal)	Kostnaden avser huvudsakligen
Jönköping	69 000:—	Reparations- och moderniseringsarbeten i banklokalerna (se berättelsen till 1955 års bankoutskott).
Luleå	39 000:—	D:o
Växjö	50 000:—	Färdigställande av valv i källaren (se berättelsen till 1955 års bankoutskott).
Östersund	9 500:—	Vissa förstärkningsarbeten å valv.

Vid kontoret i Halmstad hava en del av de år 1954 beslutade reparationsarbetena i direktörsbostaden påbörjats. Kostnaderna för de igångsatta arbetena beräknas uppgå till cirka 25 000 kronor. Dessutom pågå vid samma kontor reparations- och moderniseringsarbeten i banklokaler och vaktmästarebostad för en beräknad kostnad av 65 800 kronor.

Beslut har vidare fattats om att inreda ett nytt valv i kontorsfastigheten i Nyköping för en beräknad kostnad av 41 000 kronor.

§ 22.

Den i fullmäktiges berättelse till föregående års bankoutskott omnämnda översynen av hyressättningen för riksbankens t j ä n s t e b o s t ä d e r har fullföljts. Utredningen har därvid utgått från att tjänstebostadstvånget borde slopas och hyrorna fastställas efter marknadsmässiga grunder. Sedan yttranden beträffande marknadshyrorna för ifrågavarande bostäder inhämtats från vederbörande hyresnämnder och bostadsinnehavarna fått tillfälle att inkomma med sina synpunkter, har en höjning av grundhyrorna med 25 % genomförts från och med den 1 juli 1955, i den mån en dylik höjning rymts inom de hyresbelopp, som föreslagits av hyresnämnden. Frågan om hyran för direktörsbostaden i Halmstad har dock tillsvidare lämnats öppen i avvaktan på vissa reparationsarbeten därstädes. Vidare skulle de till tjänstemän vid Tumba bruk av bruket upplåtna lägenheterna tillsvidare även i fortsättningen vara att anse som tjänstebostäder. För närmare kännedom om de fastställda hyresbeloppen torde få hänvisas till fullmäktiges protokoll för den 5 maj respektive den 9 och 18 juni 1955.

Med hänsyn till att hyresnämndernas förslag till grundhyra i en del fall överstigit de belopp, som sålunda fastställts, kommer frågan om ytterligare hyreshöjning från och med den 1 juli 1956 att upptagas till behandling före sistnämnda tidpunkt.

Med tillämpning av Kungl. Maj:ts den 30 juni 1955 lämnade medgivande till ökad generell hyreshöjning för tiden 1 oktober 1955—31 mars 1956 uttar även riksbanken dylik hyreshöjning för lägenheter, som uthyrts av banken.

§ 23.

Riksbankens personal — bortsett från personalen vid sedeltryckeriet och pappersbruket — uppgick per den 31 december 1955 till följande antal (motsvarande antal vid utgången av år 1954 angives inom parentes).

ordinarie tjänstemän med

a) lönegradsbeteckningen Cp	35 ¹⁾	(35)
b) » Cr	6 ²⁾	(7)
c) » Ca	322	(318)
därav bankpersonal	191	(189)
biträdespersonal	73	(64)
vaktpersonal	58	(65)
<i>extra ordinarie tjänstemän</i>	83 ³⁾	(99)
därav bankpersonal	28	(36)
biträdespersonal	41	(48)
vaktpersonal	14	(15)
<i>aspiranter</i>	31	(13)
därav bankaspiranter	1	(—)
biträdesaspiranter	23	(11)
bankvaktmästarasp. ..	7	(2)
<i>extra tjänstemän</i>	36	(38)
	Summa	513⁴⁾ (510)

¹⁾ Därav 1 med vikariatslön.

²⁾ Därav 4 tjänstemän, vilka tillika inneha lägre tjänst med lönegradsbeteckningen Ca, som förts över stat.

³⁾ Därutöver 35 tjänstemän, vilka tillika inneha ordinarie tjänst.

⁴⁾ Vid utgången av år 1953 uppgick motsvarande antal till 539.

Därtill bör läggas reservpersonal, d. v. s. personal anställd huvudsakligen för sedelräkning under kortare perioder, till ett antal av cirka 165.

Vid utgången av december månad 1955 tjänstgjorde sammanlagt 21 ordinarie och icke-ordinarie riksbankstjänstemän vid valutakontoret (vid utgången av år 1954 likaledes 21).

Delegerade för riksdagens verk, vilka jämlikt bemyndigande (jfr BoU:s utl. 35/1952 resp. 27/1955) äga bestämma antalet kammarskrivartjänster i riksbanken i lönegraden Ca 21 resp. antalet bankvaktmästartjänster i lönegraden Ca 11, hava för år 1955 fastställt antalet kammarskrivartjänster till 70 och för år 1956 till likaledes 70. Antalet bankvaktmästartjänster har för år 1956 fastställts till 29.

Till nu pågående kurs för blivande bankexpeditörer hava elva tjänstemän uttagits, därav sex ur biträdeskarriären och fem ur vaktmästarkåren.

§ 24.

Nya kollektivavtal hava för år 1955 slutits för förmans- och arbetarpersonalen vid pappersbruket och sedeltryckeriet. Dessa avtal hava numera uppsagts av vederbörande personalorganisationer. Avtalet för arbetarna vid pappersbruket innebär en nyhet genom tillkomsten av driftpremiesystem, varjämte ackordssystemet utvidgats till nya personalgrupper.

Leveranserna av sedelpapper från pappersbruket till sedelkontoret hava under år 1955 uppgått till ej mindre än 105,60 miljoner sedelenheter mot 72,65 miljoner sedelenheter föregående år. I syfte att erhålla ett tillräckligt buffertlager mellan pappersbruket och sedeltryckeriet har därjämte lagret av färdigställt, till sedelkontoret ännu ej levererat sedelpapper ökat med 31,64 miljoner sedelenheter. Tillverkningen av sedelpapper har sålunda under året sammanlagt utgjort 137,24 miljoner sedelenheter (f. å. 76,38 miljoner sedelenheter), vilket medfört att bruket under året till ungefär halva sin kapacitet tagits i anspråk för tillverkning av sedelpapper, d. v. s. i väsentligt större omfattning än tidigare.

Försäljningen av annat papper m. m. har trots detta uppgått till ungefär samma belopp som närmast föregående år (cirka 2,9 miljoner kronor mot f. å. cirka 2,8 miljoner kronor).

Som ett led i den pågående moderniseringen av fabriken hava under året två nya finholländare färdigställt till en kostnad av cirka 75 000 kronor, varjämte vissa ändringsarbeten vidtagits i holländeribyggnaden.

En ny skärmaskin och en ny pappersräkningsmaskin hava anskaffats till en sammanlagd kostnad av cirka 30 000 kronor.

För den jämlikt medgivande av 1954 års riksdag beställda nya ångpannan har första dellikviden erlagts. Kostnaden härför samt för vissa under året utförda arbeten å ångpannehuset har uppgått till cirka 85 000 kronor.

Verkstadsbyggnaden har under året underkastats utvändig reparation, varjämte modernt personalrum anordnats i byggnaden. Arkiv, verkskydds-förråd och personalkontor hava inretts i det s. k. »Klockhuset». De s. k. »Röda bodarna» jämte del av modellmagasinet samt kallbadhuset i Kvarnsjön hava rivits.

Fullmäktige hava medgivit att Tumba bruks kloakvattenledning må anslutas till den anläggning, som Botkyrka kommun planerar för högggradig rening av kloakvatten, samt att i samband därmed erforderliga dagvattenledningar må anordnas, allt för en beräknad kostnad av sammanlagt 131 400 kronor.

Moderniseringen och reparationen av bostadssamhället hava fortgått planenligt. Sålunda har en byggnad innehållande fyra lägenheter, försetts med oljeeldad centralvärmeledning och övriga moderna bekvämligheter, varjämte likartad modernisering av ytterligare en byggnad om tre lägenheter påbörjats. Elektriska spisar hava insatts i 13 lägenheter.

»Stora Stenhuset» har underkastats inre reparation till en kostnad av cirka 75 000 kronor.

Brukets 200-åriga tillvaro har högtidlighållits med utgivande av en minnesbok, författad av f. överläraren Erik Castegren, samt med en filminspelning, huvudsakligen avsedd att påminna om handpapperstillverkningen vid bruket. I samband med anordnade jubileumsfestligheter hava jämlikt beslut av fullmäktige utdelats vissa gratifikationer till icke lönegradsplacerade anställningshavare vid bruket med minst fem anställningsår.

Vid utgången av 1955 uppgick antalet anställningshavare vid bruket till 15 tjänstemän, 6 förmän samt 79 manliga och 69 kvinnliga arbetare (därav 17 deltidanställda), vartill kommer städningpersonal.

Under år 1955 levererade *sedeltryckeriet* till sedelkontoret cirka 84,5 miljoner sedelenheter mot omkring 85,5 miljoner sedelenheter närmast föregående år.

Fullmäktiges framställningar till Konungen den 19 februari 1953 och den 13 april 1954 angående disposition av cirka 1 150 m² av mynt- och justeringsverkets tomt för utvidgning av sedeltryckeriet hava ännu icke föranlett något Kungl. Maj:ts slutliga ställningstagande. Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t har chefen för finansdepartementet den 23 juni 1955 tillsatt en delegation med uppdrag att förhandla med Stockholms stad rörande den framtida dispositionen av kvarteret Kungl. Myntet i Stockholm — dock utan rätt att träffa något bindande avtal — samt att avgiva förslag till myntverkets och sedeltryckeriets förläggning. Delegationen utgöres av generaldirektören B. A. Nevrell, ordförande, samt herr Hall och kanslirådet Å. Wirseen.

För sedeltryckeriet hava under året inköpts maskiner och inventarier för en sammanlagd kostnad av cirka 75 000 kronor, varav omkring 40 000 kronor för en skärmaskin och en enfärgs-boktrycksmaskin, båda avsedda att ersätta förslitna maskiner.

Vid utgången av december 1955 uppgick antalet anställningshavare vid sedeltryckeriet till 21 tjänstemän, 2 förmän samt 73 manliga och 19 kvinnliga arbetare. Därtill komma 3 timavlönade nattvakter, 1 kvinnlig anställningshavare tillhörande reservpersonalen samt städningpersonal.

De belopp, som i riksbankens bokslut upptagits såsom riksbankens kostnader för pappers bruket och sedeltryckeriet, ange endast de nettosummor, som under året utbetalats till dessa industrier. Först när boksluten för industrierna föreligga blir det möjligt att bilda sig en uppfattning om resultatet av verksamheten under året.

§ 25.

För riktigheten av de å sid. 20—26 lämnade sifferuppgifterna ansvariga bankkamrerarna Axel Rosengren och Gerdt Richter, vilka undertecknat, respektive kontrasignerat riksbankens bokslut.

§ 26.

Inspektioner av avdelningskontoren hava under år 1955 verkställt

av bankofullmäktigen Hall och bankdirektören Ekengren vid kontoret i Malmö,

av vice riksbankschefen Hammarskiöld vid kontoren i Jönköping, Kalmar, Karlskrona och Växjö,

av bankdirektören Ekengren vid kontoren i Göteborg, Halmstad, Karlstad, Kristianstad och Östersund,

av bankokommissarien Laurén vid kontoren i Falun, Gävle, Linköping och Nyköping samt

av bankokommissarien Borggren vid kontoren i Härnösand, Luleå, Mariestad, Umeå, Uppsala, Visby, Vänersborg, Västerås och Örebro.

Föreskrivna inventeringar och undersökningar av huvudkontorets kassor och förvaringsrum ävensom av Tumba bruks och sedeltryckeriets kassor hava ägt rum.

Revision genom därtill utsedda tjänstemän har under året ägt rum vid samtliga avdelningskontor.

Berättelser från bankens samtliga avdelningskontor bifogas.

Stockholm den 12 januari 1956.

CONRAD JONSSON

DAVID HALL

PER ÅSRINK

OLOF ANDERSSON

FILIP KRISTENSSON

AXEL RUBBESTAD

RAGNAR PERSSON

/ Karin Winberg
